

METODICKÝ MANUÁL

Program č.: 4	Název programu: Třídění odpadů z domácnosti
Tematický celek: Zdravé bydlení	Autor manuálu: Bc. Eva Uličná email: eva.ulicna@szu.cz
Specifikace místa konání programu:	
a) Pouze uvnitř budovy* b) Venku, ale pod střechou* c) Venku kdekoli* *nehodící se škrtněte	
Prostorové nároky (velikost místnosti apod.): Prostory konání úměrné počtu účastníků, kapacita max. 35 osob	
Jiné nebo podrobnější požadavky:	
Specifikace potřebného vybavení: Uveďte, jaké vybavení potřebujete, aby zajistil organizátor na místě konání akce (nábytek, dostupnost elektrických zásuvek, dostupnost tekoucí vody, zajištění toalet, dataprojektor, počítač, apod.)	
Nutné vybavení: tekoucí voda, zajištění toalet	
Žádoucí vybavení:	
Specifikace personálního zabezpečení: Uveďte, kolik lektorů <u>zaškolených v programu</u> je potřeba na jeho realizaci.	
Jeden lektor. Je-li lektorů více, mohou pomáhat u jednotlivých stolů. Orientace lektora v dané problematice nutná.	
Specifikace skupiny účastníků: Maximální početnost skupiny, může-li být skupina smíšená (muži i ženy) apod.	
Smíšená skupina ideálně v počtu 15 -18 osob, max. počet 35.	
Specifikace časové organizace programu: (celkem 1 hodina) Specifikujte časové rozložení programu. Pokud program počítá se stanovišti, uveďte jejich počet, název a příslušné časové penzum na každé stanoviště.	
Úvod - 5 minut 1. Praktická část – 50 minut Aktivita 1: Kvíz – Co víte o odpadech (10-15 min.) Aktivita 2: Třídění odpadu pro každého (10-15 min.) Aktivita 3: Vyznáte se v recyklačních symbolech? (10-15 min.) Doplňující aktivity: Třídění odpadu jako hra (10-15 min.) Závěr -5 minut Celková dotace programu je 60 minut.	

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Specifikace požadavků na transport:

Specifikujte, jaký transport program vyžaduje, zejm. vzhledem k množství, rozměrům a povaze pomůcek (je třeba k jejich transportu na místo konání auto, vyžadují některé pomůcky k transportu chladicí boxy apod.)

K transportu je potřebný osobní automobil pro přepravu pomůcek k zajištění programu.

Specifikace pomůcek:

Seznam pomůcek použitých v programu. Jejich podrobné použití bude popsáno dále, v rámci textu manuálu

- Edukační pomůcka „Třídíme odpad“
- 1x sada tašek na třídění odpadu
- Papírové kapesníčky z recyklovaného papíru
- Karty s recyklačními symboly (k Aktivitě č.3)
- Ukázky různého druhu odpadu z domácnosti vždy více ks (PET láhve, kelímky od jogurtu, letáky, časopisy, obaly od čistících a pracích výrobků, plechovky, kapsle od kávy apod.)
- Edukační pomůcka “ Zdravý a bezpečný domov“ – Domeček
- Papíry A4, obyčejné tužky (pro kvíz)

OSNOVA METODICKÉHO MANUÁLU

- Příprava místnosti pro realizaci programu** (časový plán cca 15 - 20 minut, nespadá do celkové doby programu). Před začátkem programu si lektor připraví potřebné pomůcky.
- Realizace programu** (celkový časový plán 60 minut)
  - Přivítání, představení sebe a svých spolupracovníků, sdělení průběhu a cíle (cca 5 minut)
  - Aktivita 1: Kvíz – Co víte o odpadech (10-15 min.)
  - Aktivita 2: Třídění odpadu pro každého (10-15 min.)
  - Aktivita 3: Vyznáte se v recyklačních symbolech? (10-15 min.)
  - Doplnující aktivity: Třídění odpadu hrou (10-15 min.)
  - **Poděkování za účast a rozloučení s účastníky** (cca 5 minut)
- Uklizení místnosti do původního stavu** (cca 15 - 20 minut nespadá do celkové doby programu)

PODROBNÝ METODICKÝ MANUÁL

1. Praktický popis programu

Před začátkem programu si lektor připraví potřebné pomůcky. Zajistí pro doplňující aktivity ukázky běžného odpadu z domácnosti např. PET lahve, obaly od jogurtů, časopisy, letáky, kartony, sklenice, plechovky od nápojů a další. Je vhodné, aby si předem zjistil místní podmínky, týkající se hospodaření s odpady např. nejbližší sběrný dvůr v místě konání programu. V případě zájmu účastníků může předat kontakty na neziskové organizace zabývající se poradenstvím v oblasti bydlení, kam se mohou případně obrátit o radu. Lektor zahájí program krátkou úvodní diskuzí. Poté přistoupí k realizaci jednotlivých aktivit. Je důležité, aby přizpůsobil aktivity složení skupiny (věk, zkušenosti, vzdělání). Není nutné realizovat všechny uvedené aktivity, záleží na uvážení lektora, jaký rozsah považuje za přínosný pro danou skupinu.

2. Popis jednotlivých aktivit

Úvod

Jak se účastníci cítí v prostředí s nepořádkem a uklizeném? Uklizené a čisté prostředí má vliv na to, jak se ve svém okolí cítíme a jaký k němu máme vztah. Lektor vysvětlí, že zákon¹ definuje odpad jako „movitou věc, které se osoba zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit“. Každý z nás tedy vytváří odpad, proto je důležité se alespoň minimálně v problematice orientovat. Optimální by bylo, aby odpady vůbec nevznikaly. Je to nejlepší pro životní prostředí, ale i pro naši peněženku. Pokud například omezíme nákup balených vod nebo limonád a budeme pít vodu z kohoutku, můžeme ročně ušetřit i několik tisíc. Pokud si nezapomeneme do obchodu brát tašku, také ušetříme pár set ročně a několik desítek plastových tašek. Dalším příkladem je nákup kávy z automatu do vlastního hrnku. Každý z nás by měl začít u sebe a svých návyků a snažit se změnit své chování. Stačí jednoduché a postupné kroky, které mohou přispět k lepšímu zacházení s odpady a tím i ke zdravějšímu životnímu prostředí.

2.1. Aktivita 1: Kvíz - Co víte o odpadech?

Pomůcky: papírové kapesníčky z recyklovaného materiálu, papíry A4, tužky

Popis aktivity: Po krátkém úvodu (viz výše) následuje realizace kvízu o odpadech. Lektor nejprve přečte otázku a účastníci si správnou odpověď poznamenají na papír. Je možné zvolit i zábavné formy odpovědi se zapojením pohybové aktivity (zvednutí se, dřep apod.). Lektor také může umístit na různá místa v učebně dva papíry označené písmeny A, B a účastníci se

¹ Zákon č. 541/2020 Sb. Zákon o odpadech

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

po přečtení otázky postaví k jedné možnosti, která jim přijde správná. Záleží vždy na složení skupiny a prostorových možnostech, avšak aktivní forma může účastníky více zaujmout. Lektor správnou odpověď doplní stručným výkladem. Otázky lze doplnit a přizpůsobit podle individuálních potřeb skupiny.

Kvíz:

Otázka č. 1: Dokážete odhadnout, kolik odpadu se celkem vyprodukovalo v České republice v roce 2021?

- a) 39,9 mil. tun (správná odpověď)
- b) 15 mil. tun

V roce 2021 bylo v České republice vyprodukováno 39,9 mil. tun všech odpadů². To je velké číslo, které je těžké se představit. Je to hmotnost asi 450 000 lokomotiv nebo 2,5 mil. autobusů! Velká část produkce odpadů připadá na průmysl, obchod a veřejné subjekty.

Otázka č. 2: Víte, z čeho se skládá komunální odpad?

- a) Ze směsného odpadu.
- b) Ze tříděného odpadu a směsného odpadu. (správná odpověď)

Komunální odpad se skládá ze tříděného odpadu a směsného odpadu z domácností a z jiných zdrojů (úřady, školy apod.), který je **složením podobný odpadu z domácností**. V přepočtu na osobu připadá na každého občana asi 562 kg komunálního odpadu, což je přibližně stejná hmotnost jako má 6 lokomotiv! Podíl komunálních odpadů na celkové produkci odpadů tvoří asi 15 %.

Otázka č. 3: Kolik se podle Vás v ČR zpracovalo komunálního odpadu?

- a) 30%
- b) 50% (správná odpověď)

V roce 2021 bylo využito 50 % vyprodukovaných komunálních odpadů, z toho 38% materiálově a 12 % energeticky. Na skládkách bylo uloženo 48 % komunálních odpadů³. Co se děje s komunálním odpadem, který se nezpracuje? Bohužel končí na skládkách.

Otázka č. 4: Existuje povinnost platit za směsný odpad?

² [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/odpady_podrubrika/\\$FILE/OODP-Produkce_a_nakladani_2021-20221031.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/odpady_podrubrika/$FILE/OODP-Produkce_a_nakladani_2021-20221031.pdf)

³ [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/odpady_podrubrika/\\$FILE/OODP-Produkce_a_nakladani_2021-20221031.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/odpady_podrubrika/$FILE/OODP-Produkce_a_nakladani_2021-20221031.pdf)

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

- a) Ano (správná odpověď)
- b) Ne

Lektor zdůrazní, že **povinnost platit poplatky za odvoz a likvidaci odpadu z domácnosti** se týká všech občanů, včetně těch, kteří pobírají různé sociální dávky. Některé skupiny však mohou být podle zákona nebo vyhlášky obce osvobozeny např. osoby v domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory a další vybrané skupiny. Upozorní, že po přestěhování je nutné se zajímat o způsob placení za odpad, který je platný v novém bydlišti, více informací poskytnou městské či obecní úřady.

Lektor může doplnit, že každá obec si může sama stanovit způsob a výši poplatků za odpad. Jejich výše je však omezena (1200 Kč na osobu v roce 2022). Od roku 2022 jsou možné pouze dva způsoby účtování poplatků za odpad: poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.⁴ Zjednodušeně tak platí, že někde se povinnost hradit poplatky za odpad vztahuje na všechny **občany trvale nahlášené v obci včetně dětí** a vybírá je obec. Naopak v některých obcích poplatky hradí **vlastník nemovitosti** nebo SVJ, družstvo, kterému nájemníci (vlastníci) platí za odpad formou záloh podle počtu osob v bytě. Platí se také za rekreační objekt a jiné objekty, i když v nich nikdo trvale nebydlí. Obce mohou také vybírat poplatek pouze za skutečně odvezený odpad tzv. „Zaplatíš tolik, kolik vyhodíš!“. Tento systém má motivovat občany k lepšímu třídění odpadu.⁵ Je také možné, aby se v některých obcích poplatek vůbec nevybíral.

Podle nové úpravy již není také možné, aby **občan platil poplatky dvakrát**, to je v místě „trvalého pobytu“ a v místě skutečného **bydliště např. v pronajatém bytě**. Tuto skutečnost je však nutné úřadu oznámit a doložit. Lektor zdůrazní, že pokud vzniknou dluhy kvůli neplacení poplatku za odpad, je důležité obrátit se co nejdříve na příslušný úřad a začít situaci řešit. V některých případech je možné se domluvit např. na splátkovém kalendáři. Lektor upozorní na možnost poradenství pro oblast bydlení, které poskytují místní terénní sociální služby.

Otázka č. 5: Mohou hlodavci (myši, krysy, potkani) přenést na člověka infekční onemocnění?

- a) Ano. (správná odpověď)
- b) Ne.

⁴ 565/1990 Sb.

⁵ <https://www.ochrance.cz/uploads-import/Letaky/Komunalni-odpad.pdf>

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

V každé domácnosti vzniká množství nejrůznějších odpadů včetně zbytků potravin. Když se někde začne hromadit odpad, hrozí výskyt hlodavců a hmyzu, kteří přenášejí infekční onemocnění např. leptospirózu nebo salmonelózu⁶.

Závažná onemocnění např. virovou encefalitu navíc přenášejí také blechy, klíšťata a roztoči parazitující na hlodavcích. Lidé se mohou nakazit, když dojde k pokousání, kontaminací jídla výkaly hlodavců nebo při odklizení mrtvých hlodavců a úklidu v napadených prostorech. Zbytky potravin a další nerecyklovatelné odpady je třeba doma vkládat do odpadkového koše s víkem, aby se zabránilo přístupu hmyzu, domácích zvířat apod. Tuto nádobu je potřeba pravidelně vynášet do popelnice, aby se zabránilo vzniku plísní, množení bakterií a hnití odpadků doma. Odpadkový koš je potřeba pravidelně vymývat, stačí i octem nebo sodou.

Otázka č. 6: Pokud někdo odloží odpad mimo vyhrazená místa (např. kontejnery, popelnice), hrozí mu pokuta?

- a) Ano. (správná odpověď)
- b) Ne

Lektor vysvětlí, že podle zákona o odpadech, se osoba dopustí přestupku tím, že neoprávněně založí skládku nebo odkládá odpady mimo vyhrazená místa a lze mu tedy uložit pokutu. Za přestupek se považuje i odhození odpadků (i nedopalku) na ulici nebo odložení odpadu mimo popelnice. Často se lze také setkat s tím, že pytle s netříděným odpadem se hromadí u kontejnerů na tříděný odpad. Jedná se také o přestupek, kdy hrozí uložení pokuty. Totéž platí o velkoobjemovém odpadu (koberce, starý nábytek) odloženém u popelnic na směsný odpad. Podle zákona také musí každý vlastník pozemku, kde se objeví nelegální, tzv. černá skládka, nahlásit tuto skutečnost na příslušný městský nebo obecní úřad. Pokud se nepodaří zjistit vlastníka odpadu, musí vlastník pozemku odpad zlikvidovat.

Otázka č. 7: Kolik občanů ČR odhadem třídí odpad?

- a) 43%
- b) 73% (správná odpověď)

V ČR třídí odpad asi 73% občanů. Průměrně každý z nás vytrídí asi 72 kg odpadu. Nejvíce lidí třídí podle údajů společnosti EKOKOM papír - 22,5 kg, pak plasty -16,8 kg, kovy také 16,8 kg, sklo - 15,2 kg a nápojové kartony - 0,5 kg (údaje z roku 2021)⁷.

Otázka č. 8: Víte, co je to recyklace?

- a) Znovuvyužití odpadu. (správná odpověď)

⁶ http://www.szu.cz/uploads/documents/Povodne/Leptospiroza_nebezpeci_nakazy.pdf

⁷ <https://www.samosebou.cz/2022/05/19/trideni-recyklace-a-jine-vyuziti-odpadu-v-cr-za-rok-2021/>

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

b) Ekologická likvidace odpadu

Recyklace je složitý proces, kdy je odpad znovu zpracován na nové výrobky. Odpady se nejdříve ještě ručně třídí na třídících linkách od odpadu, který tam nepatří, poté se dále čistí a upravují. Zbavují se nečistot a jiných materiálů např. ze skla se magnety odstraňují kovová víčka. Poté se materiál drtí se a vytvoří se surovina, kterou výrobci dále zpracují. Z recyklovaného **plastu** vznikají různé nové výrobky nejenom plastové obaly, ale například i ploty, dlažba, lavičky nebo hračky. Z recyklovaného plastu jsou i fleecové látky a výplně do letáky nebo časopisy. Papír lze recyklovat asi 7 krát, pak ztrácí své vlastnosti. Z recyklovaného papíru se vyrábí např. i papírové kapesníčky. Lektor ukáže účastníkům. Rozeznali by je od „běžných“? **Sklo** se dá recyklovat skoro bez omezení. Znovu se z něho vyrábí nové sklenice nebo láhve. Sklo na skládce se rozkládá 1000 a více let, takže recyklace má určitě smysl. **Obaly od nápojových kartonů** se zpracovávají např. na OSB desky, které se využívají ve stavebnictví, a tím se šetří dřevo ⁸.

Lektor může účastníky seznámit i s dalšími pojmy jako jsou upcyklace nebo REUSE systém. **Upcyklace** je proces, kdy se snažíme, aby se starých věcí vzniklo něco nového⁹. Pojem REUSE se používá pro systém, kdy nepotřebné věci ještě poslouží někomu jinému. Některé obce a města zřizují místa, kde je možné odevzdat zdarma věci k dalšímu využití ¹⁰. V některých městech například fungují nábytkové banky, kam je možné odvézt nepotřebný nábytek, který zdarma získají lidé v nouzi ¹¹.

Otázka č. 9: Existuje v České republice jednotný systém třídění odpadu?

- a) Ano.
- b) Ne. (správná odpověď)

V České republice si každá obec určuje sama místními vyhláškami, jaký zvolí systém třídění odpadu, to znamená, že **způsob třídění může být v každé obci nebo městě jiný**. Lektor může účastníkům položit otázky k doplnění: Víte, jaký systém třídění odpadů je ve vašem bydlišti? Je funkční? Co byste na něm zlepšili? Upozorní, že v případě nedostačující kapacity je možné obrátit se na městský nebo obecní úřad a požádat o navýšení kapacity sběrných nádob.

Otázka: č. 10: Víte, kam patří nepotřebný nábytek, který chcete vyhodit?

- a) K popelnici, popeláři ho musí odvézt.

⁸<https://www.ceskestavby.cz/clanky/napojove-kartony-slouzi-jak-vyuzit-recyklovane-desky-ktere-se-z-nich-vyrabi-27813.html>

⁹ <https://www.upcycling.cz/co-je-to-upcyklace/>

¹⁰ <https://reuse.praha.eu/>

¹¹ <http://nabytkovka.cz/o-nas/>

Projekt „**Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením**“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

b) Na sběrný dvůr. (správná odpověď)

Nejvhodnější likvidací je odvézt nábytek na nejbližší sběrný dvůr. Nadměrný odpad patří vždy na sběrné dvory. Za odložení k popelnicím je možné udělit pokutu. Spálení nábytku taky není vhodný způsob, vzniká při něm zdraví nebezpečný kouř, navíc je to i zakázáno. Pokud obec zřizuje sběrný dvůr, je jeho využití pro občany s trvalým pobytem zdarma, ostatní občané obvykle musí většinou zaplatit malý poplatek nebo sběrný dvůr jejich odpad nepřijme. Pozor, podmínky se mohou lišit v jednotlivých obcích, ale i městských částech. Pokud obec nemá sběrný dvůr, tak má povinnost několikrát ročně zajistit přistavení kontejnerů na nadměrný odpad.¹²

Lektor upozorní, že odložený nábytek (nejvíce čalouněný) u popelnic nebo z bazarů, může být napaden nebezpečným hmyzem štěnicemi, proto by se neměl odnášet. Více o problematice nebezpečných škůdců, se účastníci dozvědí v programu P3 Deratizace, dezinfekce a dezinfekce.

Otázka č. 11: Víte, kam vyhodit nepotřebnou ledničku nebo televizi?

- a) Využiji místa zpětného odběru nebo sběrný dvůr. (správná odpověď)
- b) Odložím ji popelnici.

Pokud je potřeba vyhodit **elektrozařízení**, které podléhá zpětnému odběru (např. televize, lednice, pračka), lze je zdarma bez ohledu na trvalý pobyt odložit ve sběrných dvorech v jakékoliv obci či městě. Při nákupu nového spotřebiče, je možné starý spotřebič odevzdat na prodejně nebo ho nechat prodejcem odvézt¹³. Třídění elektro spotřebičů je důležité, protože součásti spotřebičů obsahují kovy, které se dají dobře recyklovat – znovu využít.

Otázka č. 12: Nefunkční mobil vyhodíte

- a) Do popelnice.
- b) Do červené popelnice na elektroodpad. (správná odpověď)
- c) „Schovám a jednou prodám jako vzácnost.“

Menší přístroje jako mobily, nabíječky, varné konvice apod. patří do speciálních, červených kontejnerů (ASEKOL). Lze je také odevzdat na sběrných dvorech nebo v některých prodejnách elektra. Je to důležité, protože mohou obsahovat nebezpečné látky pro životní prostředí.

¹² <https://www.samosebou.cz/2018/04/09/sberny-dvur-vse-co-jste-chteli-vedet/>

¹³ <https://www.mzp.cz/cz/elektrozarizeni>

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Pokud je na obalu, spotřebiči uveden symbol přeškrtnuté popelnice, nesmí se spotřebič vyhodit do komunálního odpadu.

Otázka č. 13: Víte, jak dlouho se přibližně rozkládá PET láhev?

- a) 100 let (správná odpověď)
- b) 50 let

Uvádí se, že PET láhev, nápojové kartony alobal mají dobu rozkladu až 100 let, nedopalky a plechovky až 15 let, sklo až několik tisíc let, žvýkačka 50 let, papír 15 let, plena až 250 let¹⁴. Rozkládající se plastový odpad na skládkách může uvolňovat zdraví škodlivé látky do podzemních vod a do vzduchu. Od roku 2021 je zakázáno např. jednorázové plastové nádoby (např. příbory, talíře, misky, brčka, míchátko), tyčinky na čištění uší¹⁵. Od roku 2018 se nesmí v obchodech poskytovat plastové tašky zdarma, výjimku mají sáčky na potraviny¹⁶.

Otázka č. 14: Odhadnete, kolik je v ČR spaloven komunálního odpadu?

- a) 4 (správná odpověď)
- b) 28

V České republice jsou pouze 4 velké fungující spalovny: v Praze, Brně, Liberci a Plzni (v roce 2021)¹⁷. Jsou to speciální zařízení, která **přeměňují komunální odpad na teplo**, které se dodává i do domácností. Je tedy možné, že i váš domov je vytápěn z odpadu. V jednotlivých krajích existují také spalovny, které likvidují nebezpečný odpad např. z průmyslu nebo zdravotnictví.

Otázka č. 15: Víte, co je tzv. kompozitní materiál?

- a) Materiál složený z jednoho druhu materiálu.
- b) Materiál složený z více druhů materiálu. (správná odpověď)

Kompozitní materiály se skládají z více druhů materiálů a jejich třídění může činit problémy. Pokud je na obale uvedeno písmeno C, jedná se o kompozitní materiál a netřídí se. Tento odpad patří do směsného **odpadu**, jedná se např. voskovaný papír, kapsle od kávy (někde už se třídí např. v Praze), obaly od instantních potravin apod. Výjimku tvoří nápojové kartony značka-C/PAP, které patří do speciálních oranžových kontejnerů.

¹⁴ www.samosebou.cz

¹⁵ https://www.mzp.cz/cz/news_20210125-konec-zbytecných-plastových-odpadu-se-blíží-Vláda-schválila-navrh-zakona

¹⁶ <https://www.coi.cz/igelitove-tasky-uz-nemohou-byt-zdarma/>

¹⁷ <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/index.html>

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Otázka č. 16: Víte, jaká je průměrná vzdálenost ke kontejnerům na tříděný odpad v ČR?

- a) 291 m.
- b) 91 m (správná odpověď)¹⁸

Průměrná vzdálenost je ke kontejnerům na tříděný odpad v ČR asi 91 m.¹⁹ Jaká je ve vašem bydlišti? Jak už bylo uvedeno u otázky č. 7, je možné se v případě nedostačující kapacity obrátit na městský či obecní úřad a požádat o navýšení kapacity sběrných nádob.

Otázka č. 17: Třídíte odpad?

- a) Ano
- b) Ne

Jak na to se dozvíme a vyzkoušíme v následující aktivitách.

2.2. Aktivita 2: Třídění odpadu pro každého

Pomůcky: edukační pomůcka „Třídíme odpad, 1x velká sada tašek na tříděný odpad.

Popis aktivity: Účastníci se rozdělí podle počtu osob do skupin nebo do dvojic, lektor rozdává každé skupině pomůcku „Třídíme odpad“ a zadá úkol: co nejdříve roztřídit kartičky s obrázky do jednotlivých nádob na tříděný odpad. Správné řešení je znázorněno na obalu hry. Lektor na splnění úkolu zadá časový limit asi 5 minut. Následuje společná kontrola. Ve hře se skrývají drobné chytáky. Běžnou žárovku lze vyhodit do komunálního odpadu, avšak úsporná žárovka nebo LED žárovka patří do speciálního kontejneru (společnost Ekolamp), ne do elektroodpadu, dále zrcadlo na sběrný dvůr. Slupky od banánu a ohryzek jablka patří, pokud je dispozici do bioodpadu. Základní shrnutí toho, jak třídít odpad je uvedeno v tabulce č. 1. Je důležité řídit se také tím, co je popsáno na jednotlivých kontejnerech na tříděný odpad, protože systémy třídění se mohou lišit v jednotlivých obcích.

Jaká jsou doporučení pro třídění odpadu?

- Obaly vhazujeme prázdné, ale není nutné je pečlivě vymývat.
- Vždy zmenšíme objem odpadu např. sešlápnutím. Víte, že do 1100 l kontejneru se vejde orientačně 733 stlačených 1,5l PET lahví a pouze 200 nestlačených lahví?²⁰
- Nevhazujeme předměty, které jsou nebezpečné a do kontejnerů nepatří. Tříděný odpad prochází kontrolou na třídící lince, a některé předměty by mohly pracovníky zranit nebo znehodnotit další zpracování.

¹⁸ <https://www.jaktridit.cz/cz/rady-a-tipy/myty-v-oblasti-odpadu>

¹⁹ <https://www.jaktridit.cz/priroda/>

²⁰ https://cdn.banskabystrica.sk/2020/07/Stlacajme_odpad_plagat_A3.pdf

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Existuje řada pomůcek, které třídění v domácnosti usnadňují. Lektor ukáže sadu tašek na třídění odpadu a na závěr aktivity se mohou účastníci podělit s ostatními o své tipy a zkušenosti s tříděním odpadu ve své domácnosti.

Na závěr aktivity lektor sdělí, že pokud si nevíme rady s tříděním, jsou na obalech uvedeny speciální symboly, které nám mohou pomoci. Co znamenají, se účastníci dozvědí v následující Aktivitě č. 3.

Tabulka č.1 Malý průvodce tříděním odpadu ²¹

SMĚSNÝ KOMUNÁLNÍ ODPAD
Patří sem veškerý odpad z domácnosti, který nelze vytřídit včetně obalů z kompozitního materiálu např. povoskovaný papír, blistry na léky apod. Vhazují se sem také časopisy na křídovém, lesklém papíru, krabičky od cigaret, papírové kapesníky a kuchyňské utěrky nebo účtenky z termopapíru, které nelze dále recyklovat, protože jsou napuštěny speciální látkou, která znemožňuje recyklaci. Do komunálního odpadu patří i zbytky potravin, které nelze kompostovat nebo vyhodit do bioodpadu.
SKLO
Patří sem nejrůznější obaly-sklenice, lahve, které mohou být i s víčky (odstraní se na třídící lince magnetem). Nevhazujeme plné sklenice např. zavařeniny. Obaly nemusíme důkladně umývat, můžeme vhodit i mírně zašpiněné. Sklo nerozbíjíme, protože to může znesnadnit třídění. Někdy jsou k dispozici dva kontejnery-zelený na barevné sklo a bílý na čiré. Nepatří sem zrcadla a varné sklo, které nelze dále zpracovat. Pozor! Zrcadla, keramika ani žárovky do kontejnerů na sklo nepatří.
PLASTY
Patří sem nejrůznější plastové tašky, sáčky, PET láhve, obaly např. kelímky od jogurtů a další výrobky z plastů. Do plastu je možné vhodit pěnový polystyren, ale pouze neznečištěný zbytky ze staveb. Důležité je obaly zmenšit sešlápnutím či zmačkáním. V některých městech a obcích se spolu s plastovým odpadem třídí i nápojové kartony. Plastové obaly nemusíme důkladně vymývat, stačí je důkladně vyprázdnit . Výjimkou jsou obaly od olejů a mastných potravin – krabičky od margarínu, marinád apod., které je nutno vymýt nebo vyhodit do směsného odpadu. Pozor, výrobky z PVC (podlahové krytiny, trubky apod.) patří na sběrný dvůr, recyklují se jiným způsobem. Víčka u plastových láhví, mohou zůstat na láhvi. Nevhazujeme obaly od žiravin, barev a jiných nebezpečných chemikálií. Naopak lze vhodit obaly od kosmetiky, šamponů, pracích prostředků, čisticích prostředků apod., které nejsou nebezpečné. Z plastových lahví nemusíme odstraňovat

²¹ www.jaktridit.cz, www.samosebou.cz

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

etikety. Pokud je láhev celá zatavená do plastu, tak je nutné obal nejprve strhnout. U obalu na zubní pastu se řídíme symbolem na obalu.

PAPÍR

Do papíru patří různé obaly jako kartonové krabice, časopisy, noviny, letáky atd. **Vždy je potřeba zmenšit jejich objem!** Nepatří sem mastný či jinak znečištěný papír, dětské pleny, vlhčené ubrousky, celé knihy, pečící papír, křídový, lesklý papír (např. obálky časopisů), papír složený z více vrstev. Z časopisů není nutné odstraňovat kovové sponky. Krabice od pizzy nevhazujeme, pokud jsou znečištěné a mastné.

Pozor! Kelímek na kávu z automatu většinou patří do směsného odpadu. Skládá se totiž z více vrstev materiálu (kompozit).

NÁPOJOVÉ KARTONY

Patří sem kartony od mléka a mléčných výrobků, džusů, vína atd. Víčka se nemusí sundávat. Důležité je opět zmenšit objem sešlápnutím.

KOMPOZITNÍ MATERIÁLY

Jsou složené z více druhů materiálů, které od sebe nejdou oddělit. Označují se písmenem C a lomítkem C/ **např. PAP/ALU** nebo číslem materiálu.²² Nelze je třídít, patří do smíšeného komunálního odpadu např. obaly od polévek, kelímky na kávu.

VYSLOUŽILÁ ELEKTROZAŘÍZENÍ A BATERIE

Elektrospotřebiče (lednice, televize, myčky, pračky, televize, monitory, varné konvice, vysavače apod.) lze odložit v místech zpětného odběru (sběrné dvory, elektroprodejny). V ceně nového elektro výrobku je započten tzv. recyklační příspěvek, prodejce má tedy povinnost odvézt původní spotřebič při dovozu nového zdarma nebo lze starý spotřebič odevzdat na prodejně. Pro baterie a menší přístroje jako mobily, varné konvice, holicí strojky, mixery apod. lze využít speciální červené kontejnery²³. Nádoby pro použité baterie a drobné elektrospotřebiče jsou někdy umístěny i v obchodních centrech. Pozor! Úsporné žárovky, zářivky, Ledky patří do speciálních sběrných nádob a na sběrné dvory. Běžné reflektorové a halogenové žárovky je možné vyhodit do směsného odpadu.²⁴ Vždy se řídíme pokyny na kontejneru.

KOVY

Do kontejnerů na kovové odpady patří např. plechovky, konzervy, hliníkové fólie-alobal, hliníková víčka od jogurtů (poznáme je, že jdou zmačkat), hřebíky apod.

²² https://www.ekokom.cz/uploads/attachments/Klienti/znaceni_obalu_14-01a.pdf

²³ <https://www.cervenekontejnery.cz/>

²⁴ www.ekolamp.cz/cz/spotrebitele-verejnost/co-se-sbira

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Problematické může být třídění u různých sprejů (nádoby pod tlakem – deodoranty, laky na vlasy apod.). Uvádí se, že je možné je vhodit po úplném vyprázdnění do kovů. Řídíme se tím, co je uvedeno na kontejneru. V České republice obce povinně zajišťují třídění kovových odpadů od roku 2015.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Nebezpečný odpad jako barvy, lepidla, ředidla, oleje, léky, hnojiva apod. se nesmí vyhazovat do směsného odpadu, ale musí se odevzdat na sběrném dvoru. Nepotřebné léky se odevzdávají v jakékoliv lékárně, která má povinnost je odebrat. Při nesprávné likvidaci nebezpečných odpadů hrozí znečištění vody, protože čističky nemusí zachytit všechny škodlivé látky. Řídíme se, co je uvedeno na obalu: pokyny pro likvidaci. Použité injekční stříkačky by se měly uchovávat ve speciálních nádobách a odevzdávat ve zdravotnickém zařízení. Pacient např. diabetik má být ošetřujícím lékařem poučen o způsobu likvidace.²⁵

OLEJE

Použitý olej z domácnosti lze odevzdat v uzavřených, plastových nádobách na sběrné dvory. Praktické je ho uchovávat ve větší nádobě a odevzdat až větším množstvím. Nikdy nevytváříme zbytky použitých olejů z fritování či smažení na pánvi do odpadu v domácnosti. Způsobuje to zanášení odpadního systému a velké problémy na čistírnách odpadních vod. Od 1. ledna 2020 mají obce novou povinnost zajistit sběr jedlých olejů a tuků.

BIOODPAD

Jedná se o biologicky rozložitelný odpad ze zahrad větve, tráva, plevel, slupky z ovoce, a zeleniny, zemina, spadané ovoce, podestýlka z chovu drobných zvířat atd. Nepatří sem zbytky potravin např. hotová jídla. Obce mají povinnost zajistit pravidelný svoz bioodpadu nebo lze bioodpad odevzdat na sběrných dvorech.

VELKOOBJEMOVÝ ODPAD

Na sběrný dvůr patří všechnen velký odpad, který se nevejde do běžných popelnic nebo kontejnerů např. nábytek, koberce, podlahové krytiny, sanita, matrace atd.

²⁵<http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi/problematika-nakladani-s-ostrymi-predmety-a-s-pouzitymi>

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

2. 3. Aktivita 3: Vyznáte se v recyklačních symbolech? ²⁶

Pomůcky: karty s obrázky recyklačních symbolů.

Popis aktivity: Lektor ukáže karty s obrázky recyklačních symbolů. Úkolem účastníků je uhodnout, co jednotlivé symboly znamenají.

Zelený bod

Pokud je na obalu značka zelený bod, byl za tento obal uhrazen poplatek na recyklaci. V ČR tento systém zajišťuje společnost EKOKOM.

Za tento obal uhrazen poplatek na recyklaci.

Zdroj:www.samosebou.cz. Podle zdroje zpracovala Daniela Jansíková, SZÚ 2022

Panáček odhazující odpad do koše

Symbol, který může výrobce umístit na obal a upozornit tak spotřebitele, aby nevyhazovali odpad mimo nádoby na odpad a chránili tak životní prostředí.

Nevyhazujeme odpad mimo nádoby na odpad, chráníme tak životní prostředí.

Zdroj:www.samosebou.cz .Podle zdroje zpracovala Daniela Jansíková, SZÚ 2022

Trojúhelník se šipkami

Znamená, že obal byl vyroben z recyklovaných materiálů.

Obal byl vyroben z recyklovaných materiálů.

Zdroj:www.samosebou.cz. Podle zdroje zpracovala Daniela Jansíková, SZÚ 2022

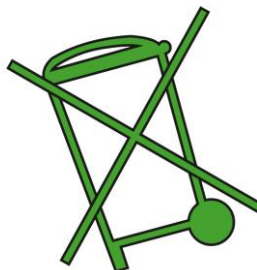
²⁶ www.ekokom.cz

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Přeškrtnutá popelnice

Znamená, že odpad nelze vhodit do komunálního ani tříděného odpadu, musí se odevzdat k likvidaci na sběrný dvůr nebo ke zpětnému odběru.

Odpad nelze vhodit do komunálního ani tříděného odpadu.

Zdroj: www.samosebou.cz. Podle zdroje zpracovala Daniela Jansíková, SZÚ 2022

Trojúhelník se šípkami a čísly, zkratkami

Znamená, že obal patří do tříděného odpadu, číslo nebo zkratka označuje druh materiálu.

Obal patří do tříděného odpadu, číslo nebo zkratka označuje druh materiálu.

Zdroj: www.samosebou.cz. Podle zdroje zpracovala Daniela Jansíková, SZÚ 2022

2.4. Doplnující aktivity: Třídění odpadu jako hra

Lektor vybere podle času a potřeb cílové skupiny a místních podmínek jednu nebo více z doplňujících aktivit. Zábavnou formou lze tak ověřit a upevnit získané znalosti z předchozích aktivit.

Doplnující aktivita č. 1: Třídím, třídíš, třídíme, tím přírodu chráníme

Pomůcky: různé druhy odpadu, ubrusy PVC, sady tašek na tříděný odpad (zelená, modrá, žlutá)

Popis aktivity: Lektor rozloží na stůl nebo na zem ubrus a vyskládá na něm různé druhy odpadu, který se běžně nachází v domácnosti (nejlépe před začátkem programu). Úkolem účastníků je roztřídit co nejdříve odpad podle druhu odpadu do tašek na tříděný odpad. Je

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

možné, aby se účastníci rozdělili podle počtu do 4 týmů. Jeden tým bude mít za úkol vytřídit v časovém limitu pouze jeden druh odpadu např. jeden tým plast a druhý papír. Vyhrává tým, který nasbíral, co nejvíce kusů odpadů ve své kategorii. Pozn. v každé kategorii odpadu by měl být přibližně stejný počet předmětů.

Doplňující aktivita č. 2: Třídění pro pokročilé

Pomůcky: vzorky obtížně tříditelného odpadu (kelímek na kávu, kávové kapsle, baterky, polystyren, obal od instantní polévky, vlhčené ubrousky apod.)

Popis aktivity: Lektor ukáže příklady odpadů, které mohou činit při třídění odpadů. Účastníci určují, jak by předmět správně vytřídili.

Několik příkladů:

- Kelímek na kávu patří do smíšeného odpadu.
- Kávové kapsle nepatří do plastů, mají hliníkové víčko.
- Baterky patří do elektroodpadu.
- Plechovka patří do smíšeného odpadu nebo kontejneru na kovy.
- Polystyren patří do plastů.
- Hračka patří např. auto na baterky do elektroodpadu.
- Vlhčené ubrousky patří do smíšeného odpadu – upozornit, že se nevyhazují do záchodu, který mohou ucpat.
- Hrneček je z keramiky, patří do směsného odpadu – ne do skla.
- Papírový ubrousek, utěrka, kapesník patří do směsného odpadu.
- Rouška patří do směsného odpadu. Nejlépe je ji vložit do igelitového sáčku.

Doplňující aktivita č. 3: Kolik se vejde do tašky sešlápnutých a nesešlápnutých PET láhví?

Pomůcky: sešlápnuté, nesešlápnuté plastové lahve, sady tašek na tříděný odpad

Popis aktivity: Účastníci se rozdělí do skupin a do tašek vkládají sešlápnuté a nesešlápnuté lahve. Ostatní účastníci mohou odhadnout, kolik se sešlápnutých a nesešlápnutých láhví vejde do tašek. Další možnost je soutěž, kdo nejrychleji sešlápně předem připravené lahve a umístí je do tašky. Podobnou aktivitu lze udělat i s papírovými krabicemi.

Doplňující aktivita č. 4: Co se dá vyrobit z plastové lahve?

Pomůcky: prázdné PET láhve

Popis aktivity: Účastníci mají vymyslet, na co by se daly využít plastové lahve. Je možné si také přímo něco z odpadu vyrobit (trychtýř, květináč, zavlažování pro kytky apod.). Lektor vyhodnotí nejoriginálnější nápad. Inspiraci lze najít na internetu.

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Doplňující aktivita č. 5: Odpady v domácnosti

Pomůcky: Zdravý a bezpečný domov (Domeček)

Popis aktivity: Lektor rozdává účastníkům pomůcku Zdravý a bezpečný domov, účastníci mají za úkol najít v „Domečku“ situace, které jsou špatně (nesprávné třídění odpadů, přetékáající odpadový koš, nepořádek u kontejnerů, staré křeslo apod.) a vysvětlit možná opatření k nápravě.

Závěr:

Lektor poděkuje za pozornost a aktivitu účastníků, zodpoví dotazy a zhodnotí přínos programu.

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

ODBORNÁ VÝCHODISKA PROGRAMU

Cílem programu je motivovat cílovou skupinu v konání ve prospěch zdraví, a to v oblasti správného zacházení s odpady.

CO chceme změnit?

Očekávaným dlouhodobým efektem programu je motivace k tomu, aby si účastníci kurzu osvojili základní návyky, jak správně zacházet s odpadem v domácnosti a správné třídění odpadu, což má přinést pozitivní změny v prostředí, kde žijí, a zároveň snížit zdravotní rizika.

CO? (= problém)

- Rizikové zacházení s odpadem doma, jakožto potenciálním zdrojem intoxikací a nákaz.
- Nedostatečné nebo nesprávné třídění.
- Nebezpečí úniku toxických látek do prostředí při nesprávném zacházení s odpadem (odhazování odpadu mimo vyhrazené místa, spalování odpadu apod.).

PROČ?

- Snížení zdravotního rizika.
- Ochrana životního prostředí.
- Šetření zdrojů.
- Pořádek veřejného prostoru – zlepšení kvality bydlení.

JAK?

- Správné třídění různých druhů odpadu vznikající v domácnosti (směsný odpad, sklo, papír, plast atd.), elektroodpad, velkoobjemový odpad
- Seznámení se základními právy a povinnostmi každého občana v odpad. hospodářství.

CHOVÁNÍ CÍLOVÉ SKUPINY:

Stávající chování (popis):

- V některých sociálně vyloučených lokalitách se hromadí odpady ve venkovních prostorech, což někdy vyvolává konflikty s okolím.
- V oblasti třídění odpadu chybí motivace ke třídění.
- Ve vnitřních prostorech domů se někde odpad hromadí ve společných prostorech domu (sklepy, chodby), což vede k přemnožení hmyzu a hlodavců.
- V domácnostech se odpad nehygienicky skladuje, netřídí se a pravidelně se nevynáší.

Motivy stávajícího chování

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

- Nedostatek informací o významu správného zacházení s odpady.
- Nedostatek nádob na komunální odpad v okolí.
- Neznalost rizik souvisejících s rizikem s odpadů.
- Nevyhovující prostředí, ve kterém cílová skupina žije.
- Rezignace, nezájem, nedostatečný vztah k bydlení, časté stěhování.
- Špatné sousedské vztahy.

Nové požadované chování

- Správně třídí odpad a pravidelně ho vynáší do nádob na tříděný a směsný odpad.
- Udržují ve svém domácím prostředí i okolí pořádek.
- Znalí základní práva a povinnosti občana v oblasti odpadů.
- Platí pravidelně poplatky za odpad.

Benefity (z nového chování)

- Snížení rizik nákazy infekčními onemocněními.
- Zlepšení prostředí v němž žijí.
- Snížení ekologické zátěže.
- Možná finanční úspora např. omezení nákupu plastových láhví.

Bariéry (co brání novému chování)

- Nevhodné životní podmínky.
- Nedostatek znalostí a nezájem
- Rezignace na změnu.
- Nedostatečný přístup k informacím
- Chybějící vzory v rodině či okolí.

Covid a jeho vliv na problematiku odpadů – během pandemie se většina lidí zdržovala nejvíce času ve vlastních domácnostech, tudíž vznikalo i více odpadu. Stávalo se i to, že pracovníci svozových společností byli často v karanténě, čímž docházelo k výpadkům pravidelného svozu odpadů, a tím k nahromadění odpadu. Samostatnou kapitolou bylo nakládání s infekčním odpadem (testy, roušky, rukavice použité hygienické potřeby apod.), kdy nesprávným postupem mohlo dojít k riziku přenosu infekce. Mediátoři podpory zdraví, proto při individuálních intervencích učili klienty, jaký je správný postup při likvidaci rizikového odpadu v domácnostech.

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

POMŮCKY

Fotografie modelů P4, Zdroj: Státní zdravotní ústav, 2022

Edukační pomůcka “ Zdravý a bezpečný domov“ – Domeček. Návrh zpracovala: Daniela Jansíková, SZÚ 2022.

Projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, podpořený z OP Zaměstnanost ESF a státního rozpočtu ČR

Zdroje:

1. <http://www.caoh.cz/data/action/odpady-csu-za-rok-2018.pdf>
2. http://www.szu.cz/uploads/documents/Povodne/Leptospiroza_nebezpeci_nakazy.pdf
3. <https://www.prazskyden.cz/za-odkladani-odpadu-u-popelnic-hrozi-vysoka-pokuta-praha-chce-tento-nesvar-vymytit/>
4. Zákon o odpadech 185/2001 Sb.
5. Zákon o odpadech 185/2001 Sb,
6. <https://www.jaktridit.cz/priroda/>
7. <https://www.samosebou.cz/2018/04/09/sberny-dvur-vse-co-jste-chteli-vedet/>
8. <https://www.mzp.cz/cz/elektrozarizeni>
9. <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/index.html>
10. <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/index.html>
11. <http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi/problematika-nakladani-s-ostryymi-predmety-a-s-pouzitymi>
12. www.ekokom.cz
13. www.samosebou.cz
14. Manuál prevence v lékařské praxi, Provazník Kamil prof. MUDr., 1998, SZÚ